

VPLIV ČLOVEKA NA NARAVO - TRAVNIKI

Učni list

1. Za besedilo iz spodnje preglednice, v kateri so opisana priporočila za košnjo, izdelajte miselni vzorec.

Priporočila:

Kosimo s čim lažjo mehanizacijo, saj težki stroji povzročajo zbitost tal. Posledica zbitih tal je onemogočeno pronicanje vode, kisika in hranil v tla, omejen razvoj korenin ter v primeru večjih padavin večja izpostavljenost poplavljanju in eroziji.

Košnjo s spravilom sena opravimo vsaj enkrat letno in s tem preprečimo zaraščanje.

Omejimo uporabo mineralnih gnojil. Ob gnojenju nekatere vrste prej cvetijo in tvorijo semena hitreje kot druge ter na ta način izpodrivajo bolj občutljive vrste s travnika. Najbolj občutljive vrste, npr. orhideje, sploh ne prenesejo mineralnih gnojil.

Ohranjamo vlažne travnike, saj so bivališče mnogih zelo ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Ne kopljimo izsuševalnih jarkov, saj tla s tem postanejo trda in zbita ter ptice (npr. veliki škurh) ne morejo do hrane. Če pa jarki že obstajajo, jih čistimo izven gnezditvene sezone.

Število pašnih živali prilagodimo ekološkim razmeram travnika. Če je živali preveč, povzročajo zbitost tal in odnašanje prsti, če pa je živali premalo, se zemljišče prične zaraščati. Tako kot prezgodnja košnja tudi prezgodnja paša ni dobra, saj rastline ne uspejo docveteti in ustvariti semen za razmnoževanje.

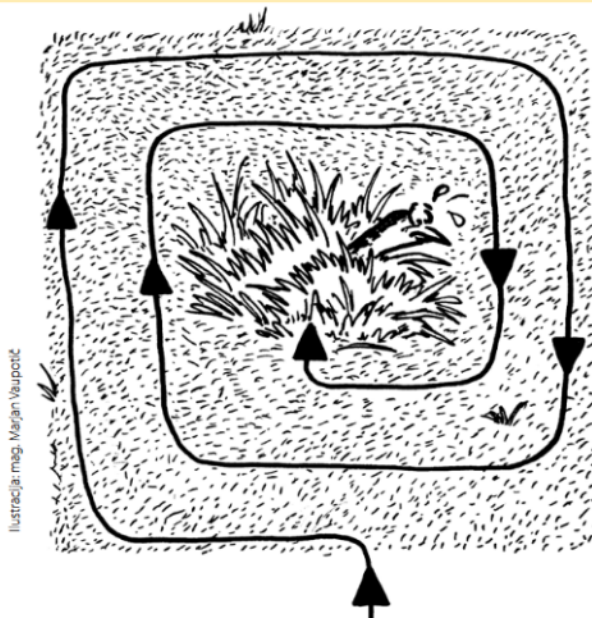
Kosimo od sredine travnika navzven ali z ene strani travnika proti drugi, da se prostoživeče živali lahko umikajo pred kosilnico po še nepokošenem delu.

Najprimernejše je sušenje sena na travniku, saj s tem omogočimo vnos semen v tla in njihovo kaljenje ter ne prekinemo razvoja metuljev in hroščev.

Pomembna je pravilna izbira časa košnje. Prva košnja naj bo, ko so rastline že odvrgele semena in ko je večina prostoživečih živali že vzredila svoj zarod. Priporočen je vsaj enotedenski zamik košnje sosednjih površin, saj visoka trava nudi zavetje živalim in njihovim mladičem.

Miselni vzorec

2. Spodnja shema prikazuje dva načina strojne košnje travnika. Shemo si dobro oglejte in poskusite ugotoviti, kateri način košnje je primernejši. Razložite svojo odločitev.

Ilustracija: mag. Marjan Vurpotic

Za živali neustrezen (levo) in ustrezen tip košnje (desno).

Foto: mag. Slavka Poak

Mladiči kosca so poginili v prvih dneh po izvalitvi zaradi zgodnje košnje.

Prva košnja se na intenzivno gojenih travnikih prične že sredi maja, ko večina travniških ptic še gnezdi. Zgodnja košnja uniči na primer 60 % mladičev kosca.

Podobno kot mladiči, se tudi veliko odraslih travniških ptic pred nevarnostjo ne umakne na pokošeni del travnika, pač pa do konca iščejo zavetje v nepokošeni travi. Na koncu poginejo pod zadnjim rezom kosilnice, v še zadnji nepokošeni zaplati trave.

Vir: <https://www.program-podezelja.si/sl/knjiznica/9-natura-2000/file>

Ugotovitve in zaključki